

Uutta masennuksen hoidossa?

Eila Sailas

Mikä ei ole muuttunut?

- Masennus on tavallinen sairaus, vuosiprevalenssi aikuisväestössä 5%
- Naisilla 1,5-2x miehiä tavallisempi
- 10%:lla perusterveydenhuollon potilasta
- Aiheuttaa usein toimintakykyongelmaa
- Kannattaa hoitaa
- Käypä hoito –suositus on päivitetty 2010 ja kuvaa nimensä mukaisesti masennuksen nykyisen käyvän hoidon

Is your mind made up about mental illness?

Myth I don't know anyone with a mental illness.

Fact Someone you know or love has experienced a mental illness.

Vähintään masennuksen affekti on meille kaikille tuttu

Aavan meren tuolla puolen
jossakin on maa
missä onnen kaukorantaan
laine liplattaa
missä kukat kauneimmat luo
aina loistettaan
siellä huolet huomisen voi
jääda unholaan

Oi jospa kerran sinne
satumaahan käydä vois
niin sieltä koskaan lähtisi en
linnun lailla pois
vaan siivetönnä en voi
lentää
vanki olen maan
vain aatoksen mi kauas entää
sinne käydä saan

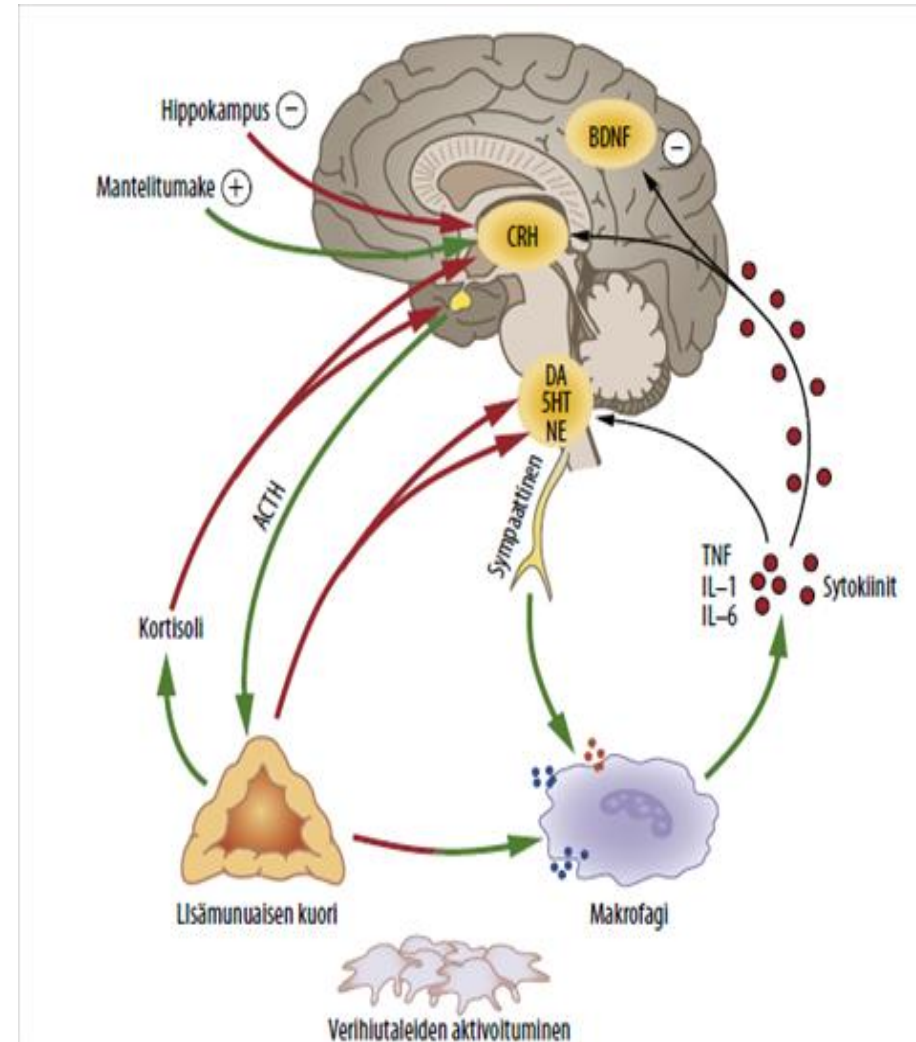
Sain kuulla että Tornator jo romutettu on
Mä itse tunsin kokeneeni saman kohtalon
Eipä ollut virkaa enää
Tumma puna peitti nenää
Ja rannalla mä yksin istuin nousuun Auringon
Kun lähelleni näin mä naurulokin kaartavan
Niin tiesin että jotakin nyt vihdoon oivallan:
Siinä sielu on sen miehen
Jonka työt jää puolitiehen
Ja joka kaiken rakentaa vain varaan unelman

Kun kolmatta linjaa takaisin, kuljen kerran.
Saa vanhat saatavat jokainen.
Mutta kolmatta linjaa takaisin, kun kuljen,
niin tiedän että en yhtä vain saa.
Kun mä kolmatta linjaa takaisin, noin kuljen,
niin tiedän nuoruutein jäänyt on taa.
Voi itsetuntoa nostaa shekkivihollain,
voi iskut ilkeät kostaa, jotka kerran sain.
Voin sylin lämpöä ostaa, jos mä tahdon vain.
Mutta ostaa, en voi nuoruuttain

Masennus ei ole enää serotoniinvajetta aivoissa

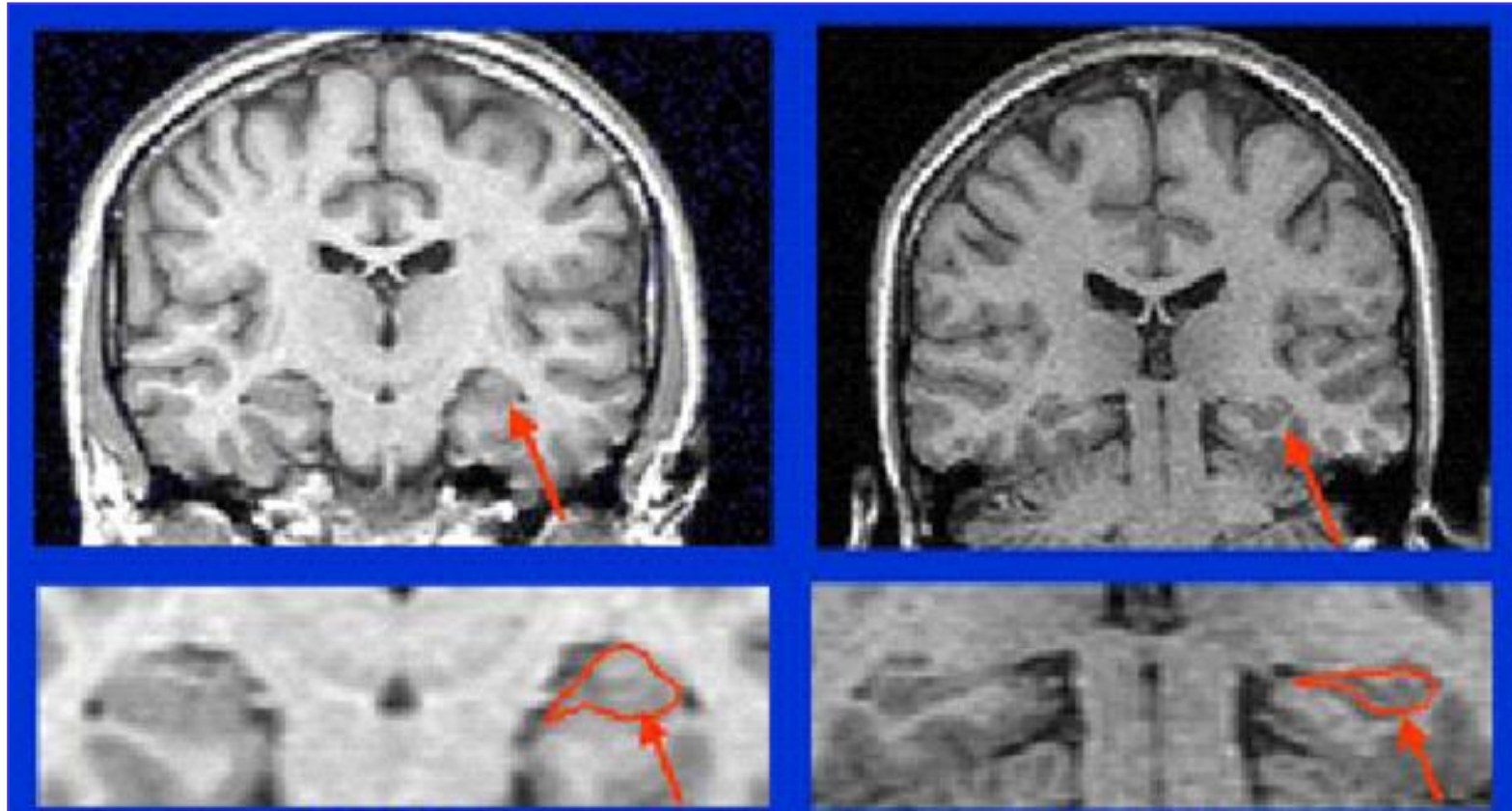

- Stressi aktivoi hypotalamus-aivolisäke-lisämunuaiskuori-akselin
- Depressio lisää riskiä sairastua moniin somaattisiin sairauksiin (sepelvaltimotauti, aivohalvaus, osteoporoosi, tyyppi 2 diabetes etc.)
- Masennuksen sairastumisriskiä lisäävä vaikutus ei välity muiden mekanismien (esim. elämäntapojen) kautta, vaan vaikutus on itsenäinen.

Masennus on Alzheimerin taudin riskitekijä

Hippokampuksen atrofia masennuksessa

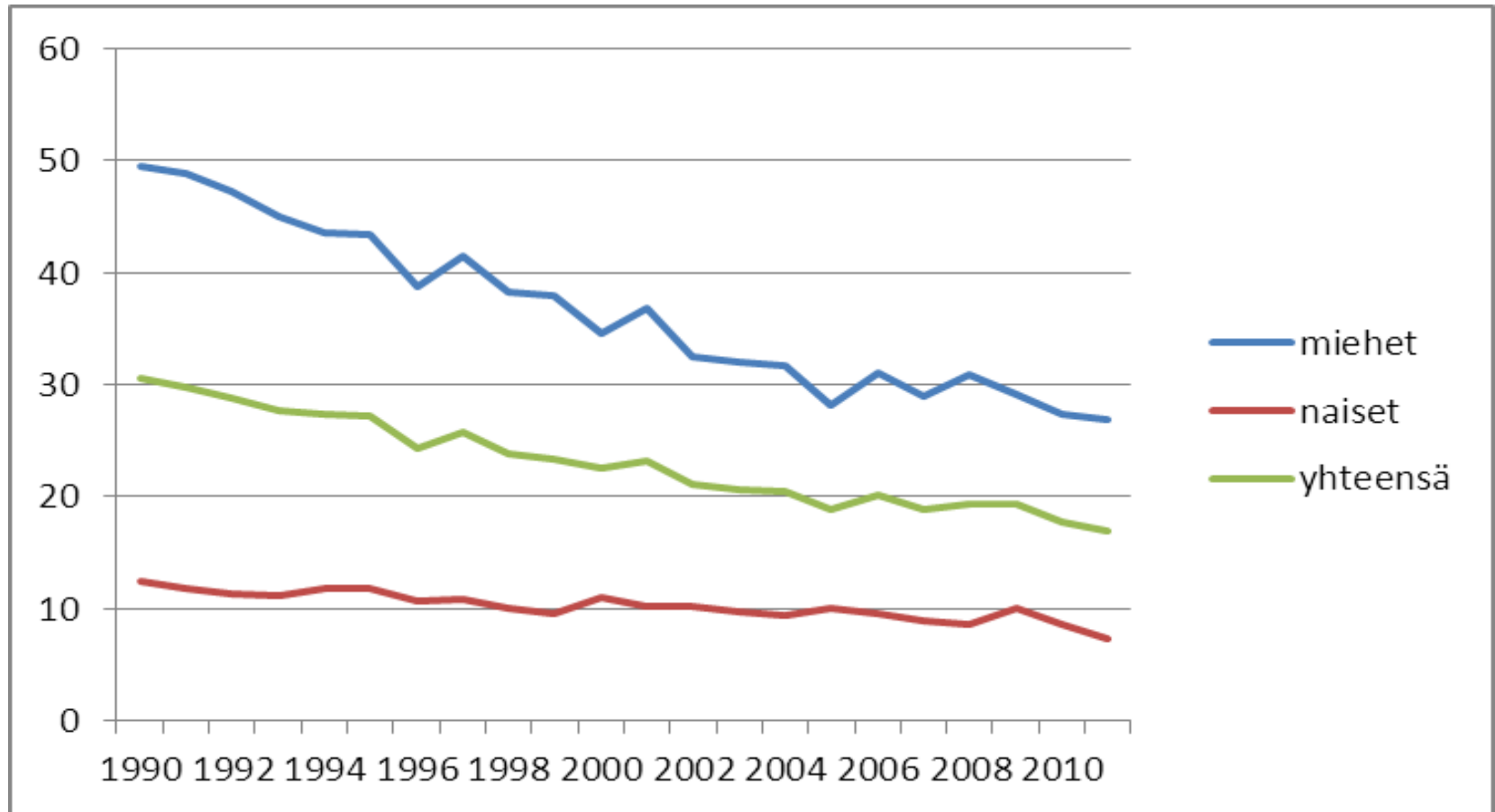

Terve kontrolli

Masennuspotilas

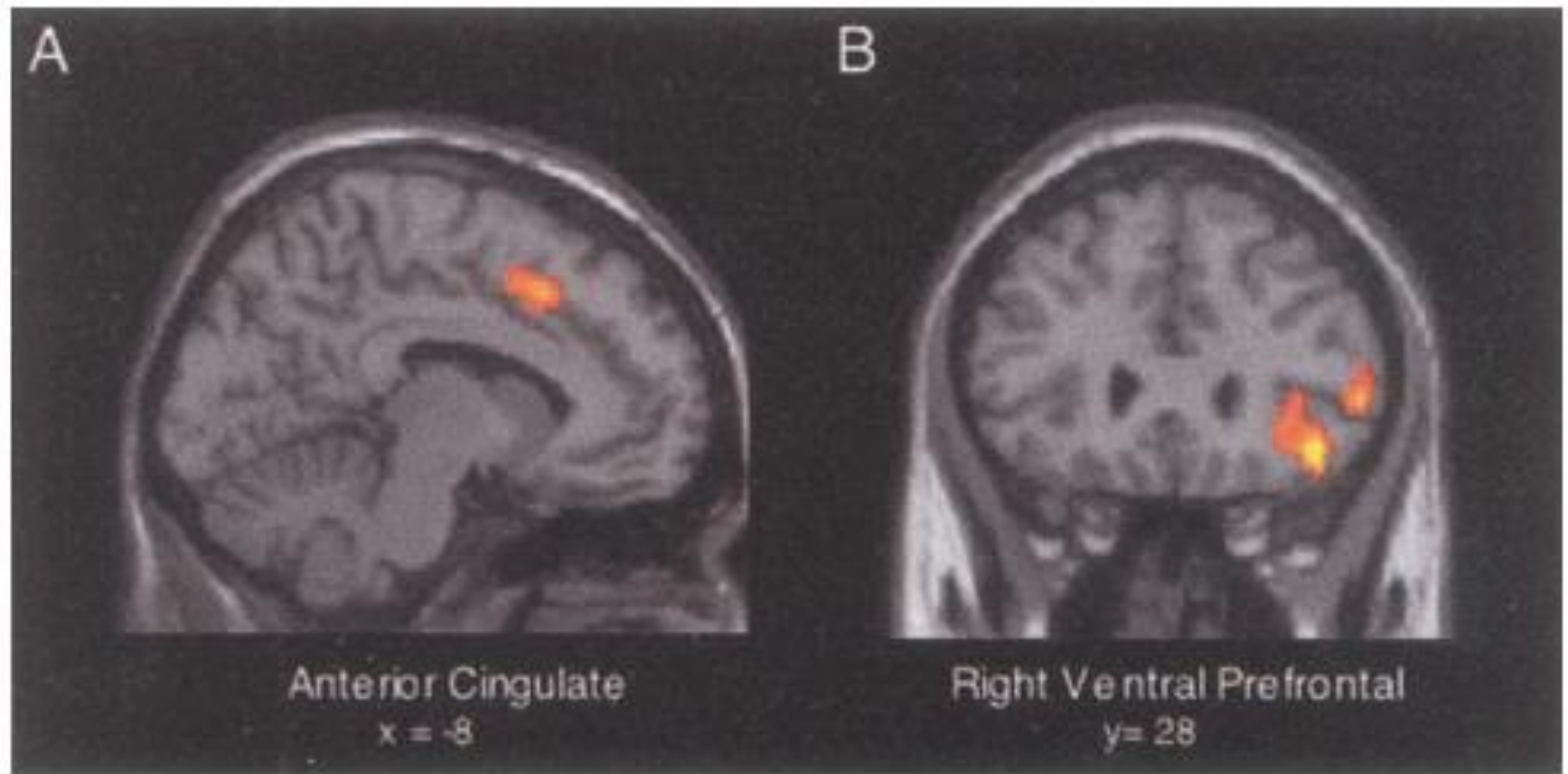
Itsemurhakuolleisuus/100 000

SotkaNet, THL

Does rejection hurt? An fMRI study of social exclusion.

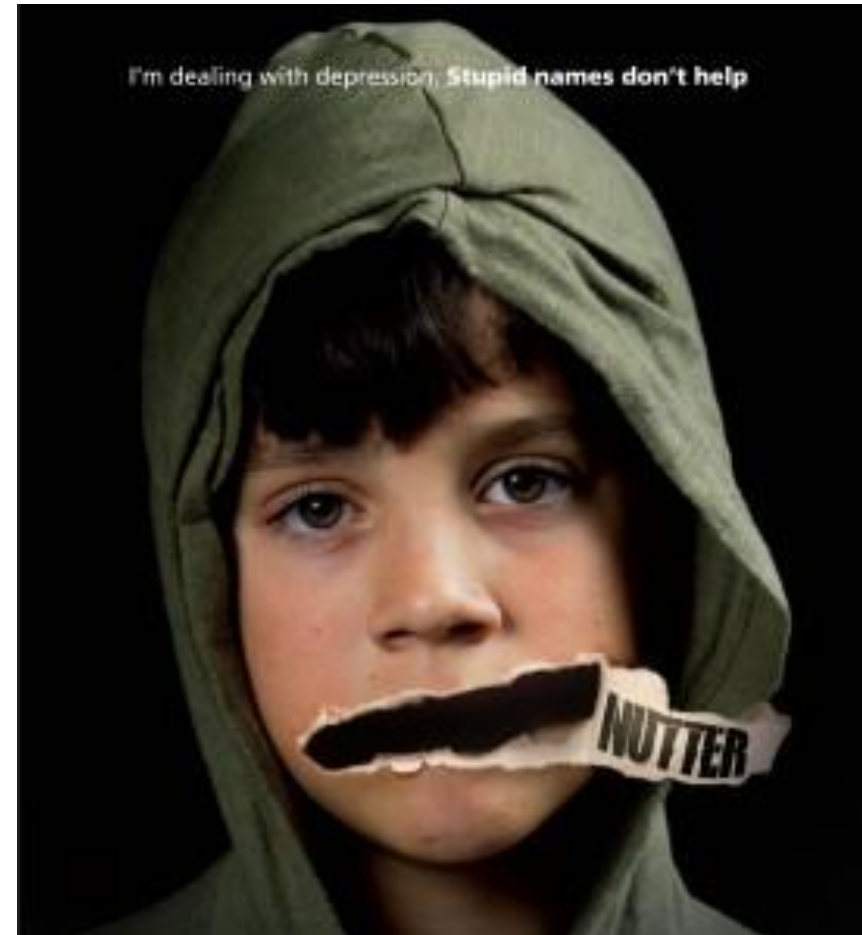
Eisenberger N et al 2003

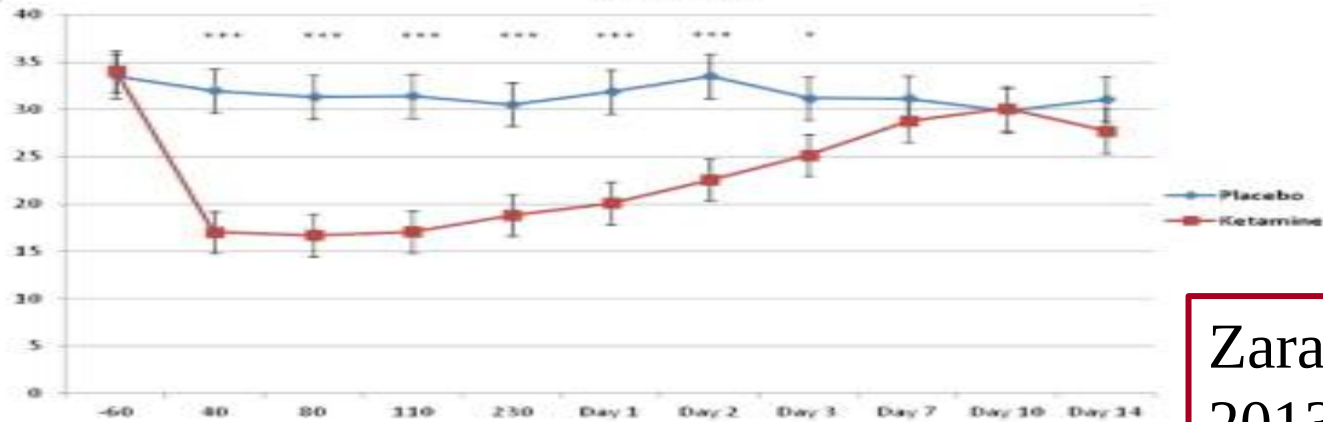

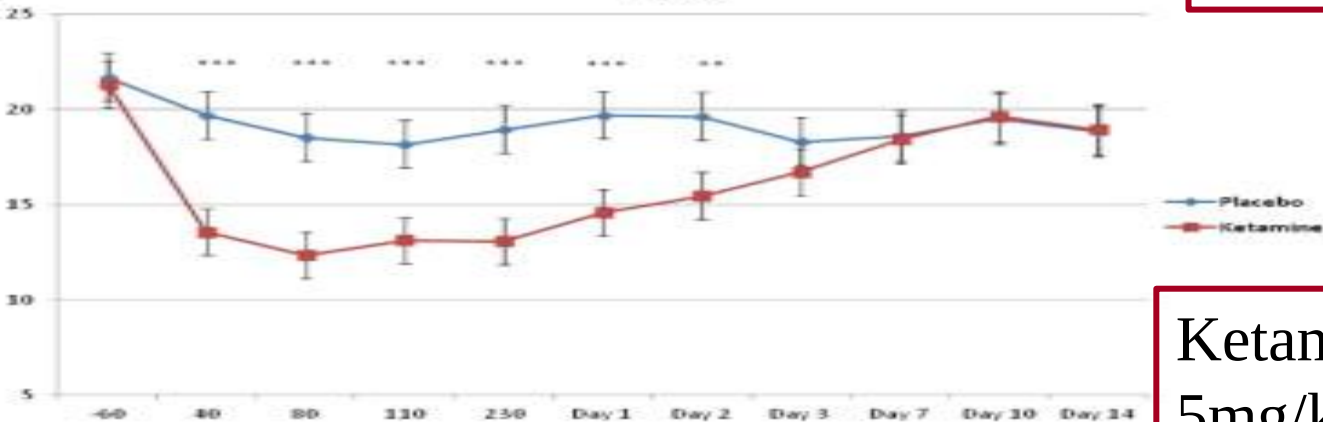
SSRI-lääkkeet ja raskaus

- 7-13% raskaana olevista naisista ovat kärsii masennuksesta, 7-13% syö SSRI-lääkkeitä
- Tanskasta ja Ruotsista suuret rekisterityöt, ei lisääntynyttä kuolleisuutta
- raportoitu kohonnutta riskiä kardiovaskulaariongelmiin, mahdollisesti pienipainoisuutta
- ei raskausmyrkytyksiä
- kognitiiviset defektit, kehitysviivästymät???
- Hoitamattomuuden riskit

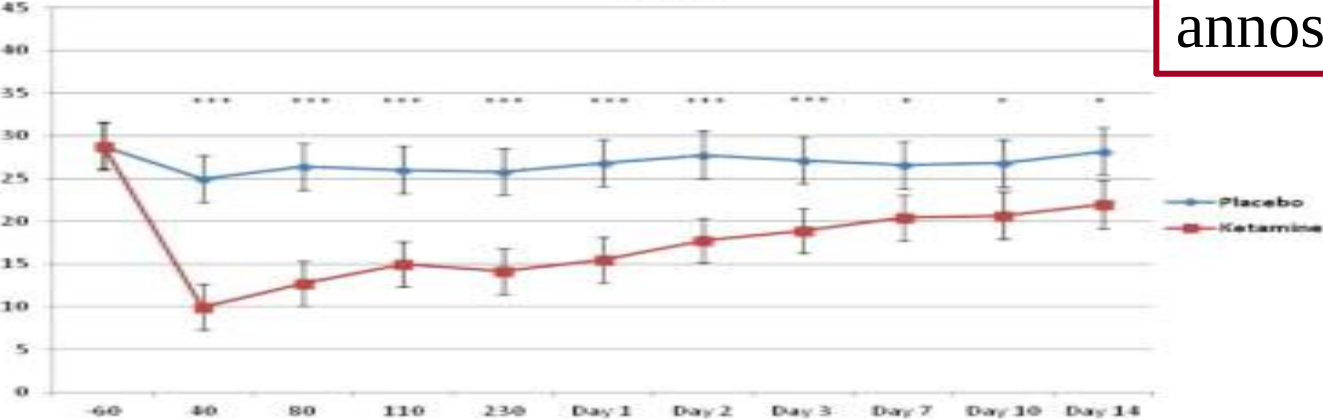

A**MADRS**

Zarate C et al
2013

B**HDRS**

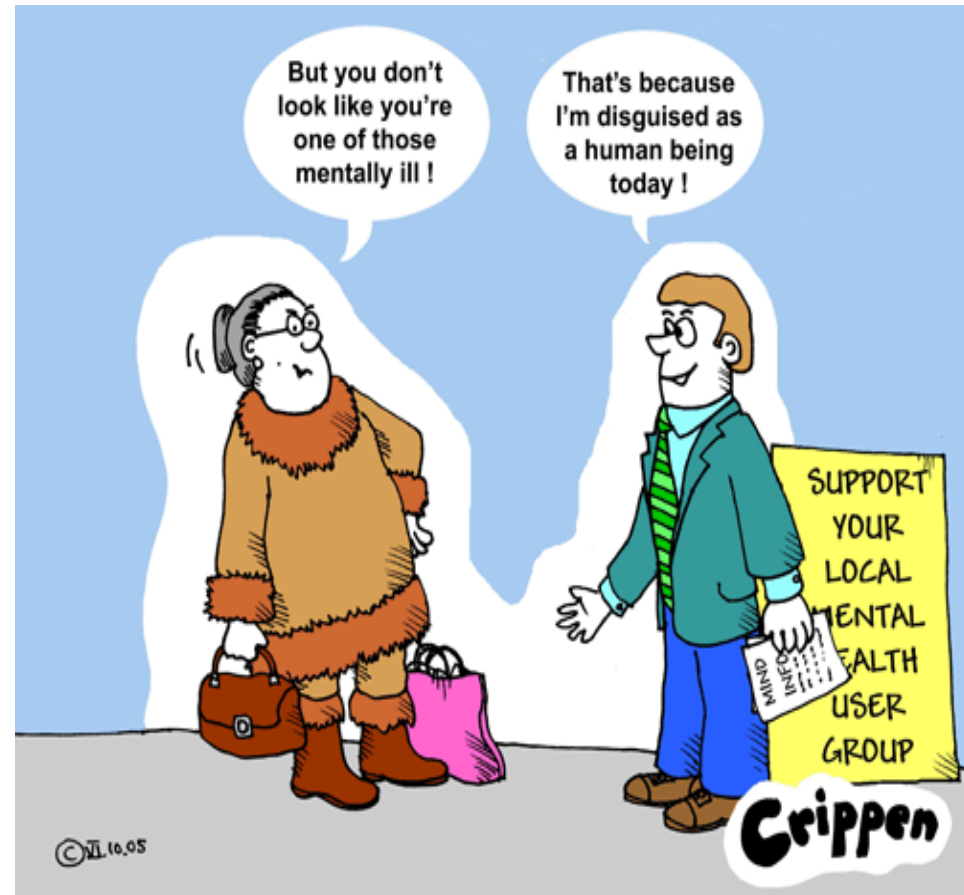
Ketamiinihydrokloridi
5mg/kg iv, kerta-
annos

C**BDI**

Aivojen rassaaminen

- Transkraniaalinen magneettistimulaatio on arkea ja usein käytössä
- Syvä aivostimulaatio (subcallosal cingulate gyrus, nucleus accumbens)- ”mahdollisesti tehokas hoitoresistentissä masennuksessa”, ei vielä saatavilla

Verkkoterapiat

<https://www.mielenterveystalo.fi/Pages/default.aspx>

- Terapeutin tukemat kognitiiviset verkkoterapiat ovat lupaava hoitomuoto lievän tai keskivaikean masennustilan hoidossa.
- Ne soveltuvat potilaiden hoitoon ja seurantaan avoterveydenhuollossa ja tuovat uuden hoidon välineen perusterveydenhuoltoon.
- Potilaat kokevat kognitiivisen verkkoterapian hyväksyttävänä menetelmänä masennuksen hoidossa
- Kognitiivinen verkkoterapia kustannusvaikuttavaa

Traumatietoisuus

- Kaltoinkohtelun yhteys aikuisiän masennukseen
- Traumahäiriöiden diagnosointi – kaikki potilaat eivät ole masentuneita
- Vakauttamishoidot
- EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing)

Mindfulness

- Tietoisuustaidot
- Hyväksyvä läsnäolo
- harjoituksia
- kursseja
- itsehoito-ohjelmia

Jon Kabat-Zinn

Masennus ja työkyky

- Masennussairauslomat pyritään kirjoittamaan lyhyempinä
- Kritiikkiä masennuksen itsearviointimittareiden käytössä
- Työterveyshuollon arviot: työnantajan on yhdessä työntekijän ja työterveyshuollon kanssa selvitettävä työssä jatkamisen mahdollisuudet viimeistään, kun sairausvakuutuksen päiväraha-kausi on kestänyt 90 päivää
- Osasairauspäivärahat

Myth: People with mental illness can't work.

Fact: You probably work with someone with mental illness.

mental health think rethink open

You can help. Find out how at time-to-change.org.uk

time to change
let's end mental health discrimination